

(/)

🏠 (/) > 1. Verdenskrig (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53>)

> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Tante Ebba og revolutionen

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/graensen-er-naaet>)

Tante Ebba og revolutionen

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 3487

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/tante-ebba-og-revolutionen)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/tante-ebba-og-revolutionen](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/tante-ebba-og-revolutionen)) **t**

(<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på [\[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/tante-ebba-og-revolutionen\]\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/tante-ebba-og-revolutionen\)\) **in**](http://www.historie-</p></div><div data-bbox=)

([\[\\[revolutionen&title=\\]\\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/tante-ebba-og-revolutionen&title=\\)\\)\]\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/tante-ebba-og-</p></div><div data-bbox=\)](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-</p></div><div data-bbox=)

Gitta Bechschøft

Tante Ebba og Revolutionen. Erindringer fra Riga og St. Petersborg 1911-1918

Forlaget Historia. 236 sider. 249,95 kr

Af Ulla Weishaupt

Som de fleste kendte jeg til, at sønderjyder under 1. verdenskrig var tvunget til tysk militærtjeneste. Jeg har også kendskab til de strabadser, de led under i kampene mod Rusland, idet jeg i min bogsamling har en lille bog, jeg har arvet efter min morfar, hvor en ukendt sønderjydes breve er samlet. Her beretter han om de rædsler han har været vidne til, de sidste breve er faktisk sendt fra fangelejre. Men at der har været organiseret hjælp for at skaffe disse danske sønderjyder ud af Rusland og hjem til Danmark, det er en del af historien, jeg aldrig har hørt om før nu.

Tante Ebba og revolutionen, er en lille perle om perioden 1911-1918 i Riga og St. Petersburg. Dels er det en interessant beretning om Dansk Russisk Handelskompagni, hvor Ebbas mand var direktør, og de vanskeligheder en ellers blomstrende forretning blev stillet over for i takt med revolutionens ulmen. Trods ihærdige forsøg på at holde forretningen i gang, så de sig til sidst nødtvunget til at flygte over hals og hoved, uden så meget som en rubel på lommen, fra et land i opløsning og forfald.

Inden det gik så galt, var Ebba kommet i kontakt med en dansk præst Jensen, det lykkedes ham med stort arbejde at samle de danske krigsfanger i én fangelejr Jurjev Polski 220 km nordøst fra Moskva. I Danmark var der indsamlinger til fordel for fangerne, og Dansk Russisk Handelskompagni sørgede for at hjælpen kom frem, og breve fra fangerne kom retur. Navnlige en af de unge fanger fungerede som en art talsmand og var meget vellidt. Hans navn var Frits Clausen og blev senere kendt i en helt anden sammenhæng.

Efterhånden som tingene strammede til, kom flere og flere af de danske krigsfanger ud af lejren, og fik forefaldende arbejde, mange af dem i Handelskompagniet. Nu kom næste store problem: at få dem ud af Rusland. Hjem til det sønderjyske kunne de ikke komme, da de så ville blive sendt til skyttegravene ved vestfronten. At få dem ind i Danmark krævedes papirer udstedt af ambassaden i Rusland, og det fordrede, at man kunne dokumentere sin danskhed. Til det formål blev der i Danmark iværksat en indsamling af dåbsattester på unge mænd, der passede aldersmæssigt, og disse blev med stor risiko smuglet til Rusland. På den måde lykkedes det at få de papirer, der gjorde det muligt at få de unge sønderjyder til Danmark. I Danmark måtte de så leve i eksil, indtil genforeningen i 1920, hvor de atter kunne vende hjem til deres familier.

Det er en stæk lille bog, og under læsningen kunne jeg ikke lade være med at tænke på filmen Doktor Zivago lavet over Boris Pasternaks kendte bog af samme navn, jeg kan ser klip fra filmen, når jeg læser Ebbas beskrivelse af forholdene i Petrograd i 1917. Det er en velkomponeret bog, baseret på Ebbas erindringer, foto og breve. Bogen er rigt illustreret og det sidste kapitel i bogen er overladt til "drene", hvor der for enkelte af de mange, der undslap, er en biografi samt deres beretning. Et interessant stykke af danmarkshistorien og krigens skæbner. Jeg kan helt klart anbefale at læse bogen.

[Historie-online.dk, den 10. juni 2020]

